

Uchwała Nr 40/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 24 stycznia 2019 r.

w sprawie wniosku
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „edukacja artystyczna
w zakresie sztuk plastycznych” prowadzonym na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym
w Kaliszu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na poziomie studiów
pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) w związku z art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych” prowadzonym na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim **nie uzasadniają zmiany oceny warunkowej** wydanej Uchwałą nr 677/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 listopada 2018 r.

Warunkowa ocena, o której mowa, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie PKA warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej. Ponieważ kryterium program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia uzyskało ocenę „zadowalającą”, nie zaistniały przesłanki do wydania oceny pozytywnej.

Pozostałe kryteria tj.: koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni; skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia; kadra prowadząca proces kształcenia; współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia; umiędzynarodowienie procesu kształcenia; infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia; opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia, otrzymały ocenę „w pełni”.

Warunkową ocenę programową uzasadniają zastrzeżenia wobec spełnienia kryterium program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia:.

1. Nieprawidłowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów uniemożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w przyjętej koncepcji kształcenia dla studiów drugiego stopnia.

Bezpośredni udział nauczyciela akademickiego i studenta w procesie realizacji programu kształcenia jest podstawą kształcenia na kierunkach artystycznych. Zaniżonej liczby godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów nie zrekompensuje zwiększony nakład pracy własnej studenta.

Nieprawidłowy rozdział na godziny z udziałem nauczyciela akademickiego i godziny pracy indywidualnej własnej studenta dotyczy, np. modułu Multimedia/Fotografia 13-LSM1XMUF11, po ukończeniu którego student: posiada pogłębioną wiedzę artystyczno-humanistyczną, wie jak funkcjonuje współczesna kultura i krytyka artystyczna, samodzielnie podejmuje działania artystyczne, tworzy samodzielne koncepcje artystyczne w zakresie fotografii i multimediów i potrafi je zrealizować, świadomie dobiera i celowo stosuje środki wyrazu plastycznego, wykorzystuje własne doświadczenie życiowe, ciekawość świata do proponowania i rozwijania nowych koncepcji artystycznych, jest aktywnym animatorem kultury współczesnej. W programie studiów na osiągnięcie tych wszystkich kompetencji przeznaczono 15 godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oraz 50 godzin indywidualnej pracy własnej studenta. Zastrzeżenia dotyczące możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia dotyczą również m.in. następujących przedmiotów: Rzeźba 13-LSM1XRZE11, Malarstwo 13-LSM1XMAL11, Sztuki projektowe/Tkanina artystyczna 13-LSM1XSPT11. Cele kształcenia opisane w sylabusach tych przedmiotów oraz efekty kierunkowe nie mogą zostać osiągnięte przy przeznaczeniu na ich realizację po 15 godz. zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. W szczególności dotyczy to kierunkowych efektów: w zakresie wiedzy - K_W03, K_W13 i w zakresie umiejętności - K_U02, K_U04, K_U17, K_U26.

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca wyjaśnił, że charakter zakwestionowanych modułów zajęć jest propedeutyczny, gdyż mają one za zadanie przygotować studenta do wyboru pracowni artystycznej (dyplomowej i wspomagającej), do których studenci trafiają już od 2 semestru (przedstawić ofertę programową tych pracowni). Jednostka podjęła, rozpisany w czasie, proces naprawczy. Zostały zmodyfikowane sylabusy przedmiotów (Multimedia/Fotografia 13-LSM1XMUF11; Rzeźba 13-LSM1XRZE11; Malarstwo 13-LSM1XMAL11, Sztuki projektowe/Tkanina artystyczna 13-LSM1XSPT11) pod kątem treści i efektów kształcenia. I tak np. przedmiot Multimedia/Fotografia 13-LSM1XMUF11 ma przyporządkowane tylko 3 przedmiotowe efekty kształcenia (MUF_01 - wskazuje wzorce kreacji swoich działań twórczych; MUF_02 - tworzy koncepcje artystyczne w zakresie fotografii i multimediów i potrafi je zrealizować. Świadomie dobiera i celowo stosuje środki wyrazu plastycznego; MUF_03 - rozwija swoje umiejętności warsztatowe w zakresie fotografii i multimediów), które mają odniesienia do następujących kierunkowych efektów kształcenia: K_W12, K_U01, K_U06, K_U16, K_K03, K_K05.

Oprócz tego Jednostka zamierza w przyszłym roku akademickim dokonać zmian w programie studiów II stopnia, m.in. zmniejszyć liczbę punktów ECTS (z obecnych 3 do 2) przewidzianych dla przedmiotów: Rysunek, Malarstwo, Grafika/Projektowanie graficzne, Rzeźba, Sztuki projektowe/Tkanina artystyczna, Multimedia/Fotografia. W celu zwiększenia liczby godzin kontaktowych z wykładowcą Jednostka zamierza, także w przyszłym roku, wprowadzić do programu kształcenia Praktykę zawodową – plener w liczbie 90 godzin/7 punktów ECTS. Dokonane i planowane zmiany zostały przez Jednostkę właściwie udokumentowane.

Stanowisko Prezydium PKA

Dokonane i proponowane przez Wnioskodawcę zmiany zmierzają w dobrym kierunku, gdyż w znacznym stopniu dają możliwość studentom uzyskania wszystkich założonych efektów kształcenia w ramach modułów zajęć wymienionych w przedmiotowej Uchwale Prezydium PKA, lecz nadal pozostaje problem zbyt małej liczby godzin kontaktowych nauczyciela ze studentami. Zwiększenie godzin kontaktowych poprzez utworzenie nowego przedmiotu (Praktykę zawodową – plener) nie likwiduje problemu. Przedmiot Praktyka zawodowa – plener może zwiększyć liczbę godzin kontaktowych, co najwyżej o 90. Istota postawionego zastrzeżenia leży

w nieprawidłowym wymiarze godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów dla całości programu studiów II stopnia.

Podjęty przez Jednostkę proces naprawczy pozwolił znacznie urealnić możliwość uzyskania zakładanych efektów kształcenia, lecz nie zlikwidował problemu zbyt małej liczby godzin kontaktowych studentów z nauczycielem. W tej części postawiony **zarzut zostaje podtrzymany**.

2. Nieprawidłowa liczba punktów ECTS przypisanych do modułu związanego z badaniami w dziedzinie sztuki plastyczne dyscyplinach sztuki piękne i sztuki projektowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Jednostka dokonała nieprawidłowej kwalifikacji modułów zajęć, przypisując 165 ECTS (studia I stopnia) i 116 ECTS (studia drugiego stopnia) do modułu związanego z badaniami w dziedzinie sztuki oraz dyscyplinach sztuki piękne i sztuki projektowe.

Wydział zadeklarował, że zmieni kwalifikację zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie sztuk plastycznych, jednakże w odpowiedzi na raport z wizytacji nie przedstawiono materiałów potwierdzających podjęcie działań naprawczych w tym zakresie.

Stanowisko Uczelni

„Dokonaliśmy zmian kwalifikacji modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie sztuki plastyczne, w dyscyplinach sztuki piękne i sztuki projektowe na studiach I i II stopnia, podkreślając wagę przedmiotów w module treści kierunkowych, służących przygotowaniu studenta do badań (I st.) oraz prowadzenia badań naukowych (II st.).”

Stanowisko Prezydium PKA

Wydział przedstawił w załączniku zaktualizowane wersje tabel ukazujących wskaźniki ilościowe dotyczące programu kształcenia na ocenianym kierunku. Zawierają one dokonane zmiany kwalifikacji modułów zajęć. Z grupy modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami pozostawione zostały tylko te, które są bezpośrednio związane z dziedziną sztuki plastyczne, dyscypliną sztuki piękne i sztuki projektowe, do których oceniany kierunek jest przypisany. W wyniku dokonanych zmian z grupy modułów związanych z badaniami naukowymi:

- na studiach I stopnia zostało usuniętych 7 przedmiotów, a przypisana temu modułowi liczba punktów ECTS została zredukowana ze 165 do 134,
- na studiach II stopnia zostało usuniętych 5 przedmiotów, a przypisana temu modułowi liczba punktów ECTS została zredukowana ze 116 do 80

Dokonane zmiany czynią postawiony zarzut **bezpprzedmiotowym**.

3. Brak możliwości osiągnięcia przyjętych 33 efektów kształcenia dla praktyki zawodowej/plener na studiach pierwszego stopnia przy założonej liczbie godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Nieprawidłowa jest również liczba punktów ECTS przypisanych dla praktyk zawodowych.

W programie studiów Wydział uwzględnił praktyki zawodowe/plener (warsztaty artystyczne) w wymiarze 75 godz. wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta. Wskazana liczba godzin nie gwarantuje osiągnięcia 33 efektów kształcenia założonych dla tego przedmiotu. W programie praktyk zawodowych studiów pierwszego stopnia, realizowanych m.in.: w instytucjach kultury, agencjach reklamowych, nie uwzględniono efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych.

Ponadto zajęciom przypisano 1 punkt ECTS, który nie odzwierciedla nakładu pracy studenta niezbędnego do osiągnięcia wskazanych efektów kształcenia.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Wydział zadeklarował, że w roku akademickim 2018/2019 dokona zmiany liczby przyjętych efektów kształcenia przypisanych praktykom zawodowym/plenerowi (warsztaty artystyczne), uwzględniając liczbę godzin wymagających

bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, która zapewni możliwość ich osiągnięcia, jednakże nie przedstawiono materiałów potwierdzających podjęcie wspomnianych działań naprawczych.

Stanowisko Uczelni

„W sylabusie przedmiotu Praktyka zawodowa – plener na studiach I st. dokonaliśmy zmiany liczby przyjętych efektów kształcenia zachowując właściwe proporcje w poszczególnych obszarach. Usunięto efekty: K_W01, K_W03, K_W12, K_W13, K_U02, K_U03, K_U05, K_U07, K_U08, K_U11, K_U14, K_U15, K_U16, K_U17, K_U18, K_U19, K_K01, K_K02, K_K04, K_K08. Zmniejszenie liczby efektów nie wpływa na jakość realizacji treści programowych pleneru.

W programie praktyk zawodowych studiów I stopnia wprowadzono efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych: K_K04 - Właściwie organizuje pracę twórczą i edukacyjną; K_K05 - Samodzielnie podejmuje niezależne prace; K_K08 - Jest zdolny do rozwiązywania problemów i elastycznego myślenia; K_K10 - Prezentuje swoje dokonania artystyczne podejmując współpracę z ośrodkami kultury, placówkami oświatowymi i niezależnymi instytucjami, wykazując się umiejętnościami pracy zespołowej, organizacyjnymi i negocjacyjnymi; K_K11 - Korzysta z różnorodnych technik komunikowania się – także technologii informacyjnych; K_K13 - Zna i stosuje przepisy dotyczące praw autorskich i ochrony własności intelektualnej (Załącznik nr 5).

Zgodnie z zapisem ujętym w odpowiedzi, który brzmiał: bezpośrednio po wizytacji PKA zweryfikowano program kształcenia i decyzją Rady Wydziału 41/06/2017/2018 z dnia 29.06.2018, od roku akademickiego 2018/2019 przypisano praktyce zawodowej 8 ECTS (w tym plenerowi 4 ECTS), potwierdzamy wprowadzone zmiany.”

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca przedstawił właściwie udokumentowane zmiany, których wprowadzenie urealnia możliwość uzyskania wszystkich efektów kształcenia przypisanych do modułu praktyka zawodowa – plener na studiach I stopnia. W sylabusie tego przedmiotu zredukowana została liczba efektów kształcenia. Obecnie, w ramach tego przedmiotu, student uzyskuje 8 przedmiotowych efektów kształcenia, które odnoszą się do 17 kierunkowych efektów kształcenia. W sylabusie przedmiotu praktyki zawodowe dla I stopnia studiów wprowadzono brakujące efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych (w liczbie 6 efektów). Decyzją Rady Wydziału 41/06/2017/2018 z dnia 29.06.2018 r., dokonano korekty w programie kształcenia tak, że od roku akademickiego 2018/2019 przypisano modułowi praktyki zawodowe 8 ECTS (w tym plenerowi 4 ECTS). Wszystkie zmiany zostały odpowiednio udokumentowane.

Dokonane zmiany czynią postawiony zarzut **bezprzedmiotowym**

4. Weryfikacji wymagają efekty kształcenia dla studiów drugiego stopnia w zakresie kompetencji społecznych w module treści kierunkowych.

Wydział zadeklarował, że przeprowadzi analizę treści sylabusów i dokona weryfikacji odniesienia efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych, zwracając uwagę na efekty z zakresu kompetencji społecznych.

Doceniając intencje Władz Wydziału sformułowane w piśmie z dnia 10 października 2018 r., dotyczące podjęcia działań naprawczych, należy zauważyć, że są to wyłącznie deklaracje, które nie zostały poparte stosowną dokumentacją. Wydział nie przedstawił materiałów potwierdzających wprowadzenie działań naprawczych w omówionym zakresie. W związku z powyższym efekty zadeklarowanych działań naprawczych należy ocenić w toku powtórnej oceny programowej.

Stanowisko Uczelni

Zostały wprowadzone zmiany w sylabusach przedmiotów studiów II stopnia, zawartych w module treści kierunkowych. Po dokonanej analizie sylabusów wprowadzono efekty dotyczące kompetencji społecznych w przedmiocie Projekty twórcze: K_K06 - Potrafi kierować zespołami ludzkimi; K_K07 - Przygotowuje i kieruje procesami zespołowego współdziałania; K_K08 - Świadomie wykorzystuje doświadczenie i mechanizmy psychologiczne wspomagając działanie kierowanego przez siebie zespołu; K_K15 - Prowadzi negocjacje i przewodniczy działaniom zespołowym.

Została również dokonana szczegółowa analiza sylabusów z przedmiotów Wybranej pracowni artystycznej – dyplomowej (w tym Multimedia/Fotografia) oraz Pracowni artystycznej – wspomagającej (w tym Malarstwo) na studiach II stopnia. W konsekwencji dokonanej analizy, wyważona została liczba realizowanych efektów kształcenia, w tym efektów z kompetencji społecznych tak, aby w każdej pracowni realizowana była zbliżona ilość efektów kształcenia.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca przedstawił 21 sylabusów przedmiotów kierunkowych prowadzonych na studiach II stopnia oraz „Tabelę pokrycia efektów kształcenia dla wszystkich modułów kształcenia na studiach II stopnia”, dokumentując nimi poczynione zmiany, z których wynika, że w każdym module kształcenia są obecne efekty z zakresu kompetencji społecznych.

Dokonane zmiany czynią postawiony zarzut **bezprzedmiotowym**.

Ocena warunkowa zostaje podtrzymana, ponieważ program studiów II stopnia ma nieprawidłowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, a tym samym nie ma uzasadnienia dla podniesienia oceny w kryterium 2.

§ 2

Następna ocena programowa na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych” w jednostce wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim 2019/2020.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

- 1) Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 2) Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- 3) Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Krzysztof Diks